Ympäristöministeriön nostoja pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta

Sally Weaver
Erityisasiantuntija, ilmasto- ja kemikaaliyksikkö, YM
Helmikuu 2026

Yleisesti skenaarioista

- Kokonaisuus on asianmukaisesti valmisteltu ja selkeä. YM ei ole osallistunut suunnitelman valmisteluun.
- Päästö- ja nielukehitystä arvioidaan KEITO-hankkeessa **tutkijoiden laatiman skenaarioperheen** avulla. Skenaarioperhe on pääosin onnistunut, sillä havainnollistaa selkeästi lähtöoletusten vaikutuksen pitkän aikavälin kehitykseen.
- Kyseessä ovat **tarkoituksellisesti eriytetyt** ääriskenaariot - eivät ennusteita, vaan vaihtoehtoisten kehityspolkujen vertailua keskeisinä muuttujina **arvot, normit sekä sääntelyn ja markkinoiden painotukset.**
- **Skenaariot palvelevat erityisesti 2040–2050 horisontin strategista tarkastelua**. Ne eivät ole ensisijainen väline vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisen, joka kuuluu luontevammin keskipitkän aikavälin suunnitteluun, joissa poliittisia linjauksia.

Riski- ja epävarmuustekijöistä

- Globaalit muutostekijät voisivat olla vahvemmin mukana skenaario-oletuksissa, esimerkiksi **protektionismin voimistuminen** ja **ilmastonmuutoksen oletettua nopeampi eteneminen.**
- Taakanjako- ja maankäyttösektorien tarkastelu perustuu voimassa olevaan EU-sääntelyyn. Vuoden 2030 jälkeinen EU-ilmastosääntely näillä sektoreilla on vielä avoin. **Sektorimäärittelyihin voi tulla muutoksia**. Tämän vuoksi esim. taakanjakosektorin kehityksen arviointi vuoteen 2050 asti sisältää merkittävää sääntelyepävarmuutta.
- Pitkällä aikavälillä ilmastonmuutoksen riskit ja vaikutukset korostuvat keskeisenä tekijänä Suomessa ja maailmassa. Sopeutumista ei ole tarkasteltu kovin syvällisesti osana skenaarioita. **Sopeutumistoimien merkitys kasvaa pitkällä aikavälillä**. Ilmastonmuutoksen nopeus vaikuttaa suoraan sopeutumistarpeeseen. Jos ilmastonmuutos olisi mukana skenaarioiden muuttujana, myös sopeutumistarve vaihtelisi skenaarioittain. Sopeutumisen tarkastelu kuuluu ilmastolain sisältövaatimuksiin.